

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”

Bd. Aviatorilor, nr. 1, sector 1
București

**Sesiunea anuală a Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”
(6-7 decembrie 2023)**

Cauzalitatea în istorie: între determinism și voluntarism

Sesiunea anuală a Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” abordează o chestiune centrală a cercetării istoriografice, și anume chestiunea cauzalității, așa cum poate fi aceasta identificată și analizată pe parcursul evoluției societății. Din perspectiva naturii și acțiunii lor, se identifică în linii mari două tipuri de cauze ale transformării sociale: structurale sau obiective, respectiv voliționale sau subiective. Cauzele structurale antrenează explicații deterministe, în timp ce cauzele voliționale sunt aferente interpretărilor voluntariste, ambele modele analitice avându-și argumentele și aplicabilitatea lor. Fără a urmări să decidă o eventuală dispută epistemologică între acestea, sesiunea anuală a Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” își propune să trateze în ce măsură de-a lungul timpului o serie de acțiuni, evenimente și fenomene au avut preponderent cauze structurale sau cauze voliționale.

Temele de analiză specifice pe care le propune sesiunea, subsumabile tematicii generale, sunt următoarele:

- I. Politică, ideologie, cultură, conflicte
 - invazii, migrații, războaie și ocupații militare
 - revoluții, mișcări populare și reforme religioase
 - curente de gândire și confruntări ideologice
 - diplomația, spionajul, rețele informative și de influență

- II. Structuri sociale, economie și politici publice
 - discurs public și acțiuni reformatoare
 - politici educaționale și de sănătate publică (actori, proiecte, dezbateri)
 - finanțele publice, patronajul și investițiile private: vectori ai schimbărilor societale
 - intelectuali, dinamică profesională și rolul cunoașterii

- III. Individ și societate
 - reprezentări colective și memorie istorică
 - rural și urban: modele și influențe
 - norme sociale și comportamente individuale

- individul și comunitatea: conformism și contestație

Sesiunea se adresează tuturor istoricilor, indiferent de zona lor de specializare temporală. Totodată, cum tematica se referă la aspecte sociologice, teologice, metafizice sau politice, sesiunea este deschisă și specialiștilor din alte domenii de cercetare. Temele de analiză amintite mai sus au rol orientator, putând fi acceptate însă și alte propuneri subsumate problematicii generale.

Pe lângă excursul factual, de natură să completeze informația existentă, motivația conceptuală și metodologică a sesiunii este lărgirea cadrului de înțelegere a schimbării în istorie, din perspectiva influenței reciproce a factorilor obiectivi cu cei subiectivi.

Specialiștii interesați să participe la sesiunea anuală a Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” sunt rugați să trimită titlul comunicării propuse și un scurt rezumat la adresa electronică institutulniorga.sesiuneaanuala@gmail.com, până la data de 30 septembrie 2023.

Comitetul de organizare: Alexandru Mamina, Constanța Vintilă, Bogdan Popa, Nicoleta Roman, Venera Achim, Raluca Tomi, Daniel Gicu, Bogdan Mateescu.